

رای شماره ۵۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۱ هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری

هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی

شماره پرونده : هـ ع/۹۹۰۱۵۱۴

شماره دادنامه: ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۶۰۱۰۰۵۹

تاریخ: ۱۴۰۰/۲/۱۱

شاکی : خانم محبوبه عمو آقایی

طرف شکایت : سازمان بورس و اوراق بهادار

موضوع شکایت و خواسته : ابطال دو ماده از دستورالعمل خرید اعتباری اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس

شاکی دادخواستی به طرفیت سازمان بورس و اوراق بهادار به خواسته ابطال دو ماده از دستورالعمل خرید اعتباری اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس به دیوان عدالت اداری تقدیم کرده که به هیأت عمومی ارجاع شده است متن مقرر مقرر مورد شکایت به قرار زیر می باشد :

ماده ۴- سقف اعتبار تخصیص به هر مشتری برای خرید اعتباری حداکثر معادل مانده حساب تضمینی مشتری است و طبق مصوبات تعیین می شود.

تبصره- مبنای تشخیص مبلغ حقوق صاحبان سهام شرکت کارگزاری، آخرین صورت های مالی سالانه حسابداری شده می باشد. در صورتی که مبالغ حقوق صاحبان سهام در هر زمان با اعلام و تایید هیأت مدیره شرکت کارگزاری حداقل به میزان ۳۰ درصد نسبت به مبلغ مندرج در آخرین صورت های مالی حسابرسی شده افزایش داشته باشد، حقوق صاحبان سهام جدید شرکت کارگزاری به عنوان مبنای تخصیص اعتبار به مشتریان قرار می گیرد.

ماده ۵- کارگزاری که اقدام به خرید اعتباری برای مشتری خود می نماید، باید قبل از تخصیص اعتبار و خرید اعتباری برای مشتری رعایت نصاب های مصوب سازمان در خصوص مجموع اعتبارات اعطایی نسبت های موضوع دستورالعمل کفایت سرمایه نهادهای مالی را کنترل نموده و در صورتی که با اعطای اعتبار مورد نظر، این نهادها نقض می شوند از تخصیص اعتبار خودداری می کند، همچنین مادامی که بدهی تجاری مشتری تسویه نهایی نشده است، کارگزار اعتبار دهنده، موظف است نسبت های موضوع دستورالعمل کفایت سرمایه نهادهای مالی مصوب هیأت مدیره سازمان را در پایان هر روز محاسبه و از عدم نقض نصاب های مندرج در این

دستورالعمل اطمینان حاصل نماید و در صورت نقض نصاب ها، اقدامات لازم را طبق همان دستورالعمل اجرا کند.»

دلایل شاکی برای ابطال مقرره مورد شکایت :

مصوبه مورد شکایت جهت اختصاص اعتبار به مشتری برای خرید سهام و اوراق بهادار است و با این اختصاص اعتبار، مقداری از سهام مشتری به عنوان رهن نزد کارگزار باقی می ماند و امکان فروش آن محدود می شود و مقدار این وجه تضمینی توسط سازمان بورس طبق ماده ۴ دستورالعمل تعیین می شود از طرفی کارگزار هر زمان می تواند نسبت به کاهش یا افزایش سقف اعتبار یافته به مشتری اقدام نماید و آن را تغییر دهد و این تغییر موجب تغییر در وجه تضمینی نیز می شود و مفاد دستورالعمل به ما قبل نیز تسری دارد و یک سویه است تقاضای ابطال آن را دارم.

خلاصه مدافعات طرف شکایت:

۱- این دستورالعمل ناظر به زمان انعقاد قرارداد است و دلالتی بر تجویز تعدیل یکجانبه قرارداد (در خلال اجرای آن را) ندارد.

۲- در خصوص افزایش سقف اعتبار تخصیص به مشتری نیز شرطی است که در قرارداد ذکر می شود و در قرارداد نمونه است که به تصویب این سازمان نیز نرسیده است و ابطال شروط قراردادی در صلاحیت دیوان عدالت اداری نمی باشد.

۳- در خصوص ماده ۵ دستورالعمل نیز صرفاً اشاره به رعایت نسبت های کفایت سرمایه با فرض اعطای اعتبار به مشتریان می نماید که در راستای سیاست کاهش ریسک صنعت کارگزاری تعیین شده است و ارتباطی با موضوع مطرح شده توسط خواهان ندارد یعنی شرکت کارگزاری باید پیش از سرمایه گذاری کفایت سرمایه خود را بررسی نماید و اگر سقف تخصیص به آن شرکت پر شده باشد از انعقاد قرارداد با مشتری خودداری می نماید. /۶

نظریه تهیه کننده گزارش :

با مذاقه در اوراق و محتوای پرونده، به موجب بند (۲) ماده (۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴، «تهیه و تدوین دستورالعملهای اجرایی این قانون» و به موجب بند (۸) ماده مذکور «اتخاذ تدابیر لازم جهت پیشگیری از وقوع تخلفات در بازار اوراق بهادار»، از وظایف و اختیارات هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار می باشد و بر این مبنا مقررات مورد شکایت در تبیین حکم مقنن و شیوه های اجرایی آن بوده، لذا خلاف قانون و خارج از اختیار نمی باشد. تهیه کننده گزارش : محمد علی برومند زاده

رای هیأت تخصصی

با مذاقه در اوراق و محتوای پرونده، به موجب بند (۲) ماده (۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴، «تهیه و تدوین دستورالعملهای اجرایی این قانون» و به موجب بند (۸) ماده مذکور «اتخاذ تدابیر لازم جهت پیشگیری از وقوع تخلفات در بازار اوراق بهادار»، از وظایف و اختیارات هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار می باشد و بر این مبنا مقررات مورد شکایت در تبیین حکم مقنن و شیوه های اجرایی آن بوده، لذا خلاف قانون و خارج از اختیار نبوده، به استناد بند «ب» ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت

اداری مصوب ۱۳۹۲، رای به رد شکایت صادر و اعلام می کند. رای صادره ظرف مدت بیست روز از تاریخ صدور، از سوی ریاست ارزشمند دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات گرانقدر دیوان قابل اعتراض است.

دکتر زین العابدین تقوی - رئیس هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری